

LEGE nr. 44 din 1 iulie 1994*) (*republicată*)

privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 783 din 28 octombrie 2002

Data intrării în vigoare 28-10-2002

Notă

*) Republicată în temeiul art. II din Legea nr. 167/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 16 aprilie 2002, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 44/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 7 iulie 1994, a fost modificată prin:

- Ordonanța Guvernului nr. 17/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 17 august 1995 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 122/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 19 decembrie 1995);

- Ordonanța Guvernului nr. 24/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 25 august 1995 (aprobată prin Legea nr. 114/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 282 din 5 decembrie 1995);

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 29 decembrie 1997 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 246/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 22 decembrie 1998);

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 31 martie 1999 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 114/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 25 iunie 1999);

- Legea nr. 132/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 iulie 2000;

- Legea nr. 135/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 iulie 2000;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 215/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 25 noiembrie 2000 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 770/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 11 ianuarie 2002);

- Legea nr. 770/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 11 ianuarie 2002;

- Legea nr. 167/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 16 aprilie 2002. Legea nr. 167/2002 a fost rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 11 septembrie 2002.

Capitolul I

Calitatea de veteran de război și văduvă de război

Articolul 1

Au calitatea de veteran de război persoanele care au participat la primul sau al doilea război mondial în armata română și s-au aflat într-una din următoarele situații:

- a) au luptat în unități militare - subunități, mari unități sau comandamente - la diferite eșaloane ori au făcut parte din formațiunile logistice, astfel cum sunt prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- b) au acționat în unitățile speciale din zona interioară la dezamorsarea proiectilelor, precum și la curățarea teritoriului de mine până la 31 decembrie 1946;
- c) au fost comandanți militari sau comandanți ai gărzilor militare ori membri în comisiile militare de control și recepție în întreprinderi furnizoare de material de război, prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- d) au luptat pe teritoriul național vremelnice ocupat de inamic, împotriva acestuia, în unități ori formațiuni constituite, recunoscute ca atare de Marele Stat Major;
- e) au făcut parte din justiția militară, poliția militară, jandarmerie, din unități de pompieri militari și companii de poliție din cadrul Ministerului de Interne, care au acționat în zona de operațiuni ori s-au aflat în unități sau formațiuni constituite și au acționat în timpul războiului, în perioadele arătate în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- f) au devenit invalizi de război;
- g) au fost prizonieri de război.

Articolul 2

Sunt considerați, de asemenea, veterani de război:

- a) cetățenii români din orice teritoriu care s-au înrolat voluntar și au luptat în rândurile armatelor Națiunilor Unite;
- b) locuitorii din provinciile românești, vremelnice ocupate în perioada 1940-1945, care au fost încorporați sau mobilizați în mod obligatoriu și au luptat în armatele altor state, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România;

c) persoanele de naționalitate germană care au fost încadrate obligatoriu în unități ale armatei germane, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România.

Articolul 3

Invalid de război este veteranul de război care a suferit prin rănire sau accidentare în timpul sau din cauza războiului o invaliditate atestată printr-un act medical legal.

Articolul 4

Prizonier de război este:

- a)** persoana capturată de inamic în cursul operațiunilor de război, indiferent dacă a fost combatant sau necombatant, precum și cea asimilată cu aceasta potrivit convențiilor internaționale la care România este parte;
- b)** persoana care, după încetarea ostilităților, la 23 august 1944, a fost dezarmată de trupele sovietice sau germane, sau, chiar nedezarmată, a fost internată în lagăre de prizonieri;
- c)** elevul școlilor militare de ofițeri, subofițeri și maiștri militari, trimis la studii în Germania, precum și soldatul și cadrul aflați în această țară la specializare, considerați prizonieri de război de către autoritățile germane la 23 august 1944.

Articolul 5

Calitatea de veteran de război se stabilește de către Ministerul Apărării Naționale, pe baza datelor din livretul militar ori, în lipsa acestora, pe bază de acte oficiale eliberate de către organele stabilite de acest minister, prin care se confirmă situațiile prevăzute la art. 1 și 2.

Invalizii de război, indiferent de gradul de invaliditate, își dovedesc calitatea prin procesul-verbal de clasare și decizia de pensie respectivă.

Prizonierii de război își dovedesc calitatea prin datele înscrise în livretul militar, precum și în orice alt document emis de Ministerul Apărării Naționale ori de organul la care au fost reținuți.

În cazurile în care, din diferite motive, cei îndreptățiți nu posedă livret militar ori nu li se poate elibera dovada necesară datorită inexistenței sau distrugerii arhivelor, confirmată în scris, calitatea de veteran de război se va determina de către comisiile de reconstituire, cu martori, în condițiile prevăzute de lege și de metodologia stabilită, în acest scop, de Ministerul Apărării Naționale.

Articolul 6

Legitimația de veteran de război se eliberează persoanelor prevăzute la art. 1 și 2 de către Ministerul Apărării Naționale.

Legitimația de veteran de război se poate elibera celor îndreptățiți și de către Asociația Națională a Veteranilor de Război sau de către alte asociații ale veteranilor de război constituite legal, fiecare pentru membrii săi; aceasta va fi contrasemnată de împuterniciii Ministerului Apărării Naționale.

Articolul 7

Calitatea de veteran de război nu poate fi dobândită de persoana care:

- a)** a comis acte de trădare de patrie ori a acceptat să fie folosită de inamic ca spion sau agent de diversiune pe teritoriul țării, fapte constatate printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă;
- b)** a luptat ca voluntar în armate străine împotriva țării sau a Națiunilor Unite ori a săvârșit acte de teroare și crime împotriva populației autohtone din teritoriile vremelnice ocupate de inamic;
- c)** a dezertat din armata română în timpul războiului;
- d)** a obținut actul doveditor prevăzut la art. 5 alin. 1 prin declarații false ori prin manopere dolosive constatate prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă sau când hotărârea comisiei de reconstituire dată în condițiile art. 5 alin. 4 a fost anulată.

Dovedirea împrejurărilor restrictive prevăzute la art. 2 lit. a) și b), precum și la art. 7 lit. b) și c) revine organului competent în stabilirea calității de veteran de război sau se constată, după caz, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă.

În cazul în care faptele prevăzute la alin. 1 lit. a), b) și c) au fost constatate după stabilirea calității de veteran de război, precum și în cazul prevăzut la alin. 1 lit. d), cel în cauză va pierde această calitate și va fi obligat, potrivit legii, să restituie sumele încasate necuvenit, precum și contravaloarea facilităților de care a beneficiat ca veteran de război.

Articolul 8

În afară de cazurile în care legea dispune altfel, drepturile decurgând din calitatea de veteran de război nu sunt transmisibile și ele încetează prin moartea titularului.

Drepturile decurgând din calitatea de veteran de război decorat, legate de în proprietărea cu loc de casă sau echivalent, sunt transmisibile moștenitorilor legali, dacă titularul a depus cererea de obținere a acestor drepturi în timpul vieții.

Articolul 9

Văduva de război este soția supraviețuitoare a celui decedat pe front, în prizonierat sau ca urmare a rănilor ori bolilor contractate pe front sau în prizonierat.

Calitatea de văduvă de război se stabilește pe bază de documente, în condițiile prevăzute în reglementările elaborate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Capitolul II

Drepturile veteranilor de război și văduvelor de război

Articolul 10

Timpul participării în război, precum și perioadele de prizonierat, de spitalizare și de concedii medicale, ca urmare a rănilor suferite în război sau în prizonierat, se consideră vechime în muncă sau în serviciu, la calcularea pensiei, indiferent de teatrul de operațiuni pe care au luptat.

Articolul 11

Văduva de război care are dreptul la pensia I.O.V.R. în condițiile legii primește, pe lângă această pensie, și pensia de asigurări sociale.

Soțul supraviețuitor al veteranului de război, care nu s-a recăsătorit, beneficiază de jumătate din indemnizația de veteran de război și din renta lunară prevăzută la art. 13 și 14, precum și de jumătate din numărul călătoriilor gratuite la care avea ori trebuia să aibă dreptul, potrivit legii, soțul decedat.

Văduvele de veterani de război care nu s-au recăsătorit vor beneficia de 100% din indemnizația de veteran de război, dacă soții acestora înaintea decesului nu au fost decorați cu ordine sau medalii de război ori cu Medalia "Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial 1941-1945".

Articolul 12

Veteranii de război beneficiază de indemnizațiile și de sporul lunar, proporțional cu timpul cât au luptat în război, potrivit legii.

De aceleași drepturi beneficiază și văduvele de război care nu s-au recăsătorit, cu excepția sporului lunar menționat la alineatul precedent.

În cazurile în care una și aceeași persoană se încadrează atât în categoria de veteran de război, cât și în aceea de fost deținut politic sau deportat, inclusiv prizonier de război în fosta U.R.S.S., luat după 23 august 1944 sau, deși declarat înainte de această dată, a fost reținut după data armistițiului, beneficiază cumulativ de drepturile bănești pe perioadele corespunzătoare calității avute, cu condiția ca perioadele să fie distincte.

Persoana prevăzută la alineatul precedent nu poate cumula celelalte drepturi, altele decât cele bănești, dar va avea dreptul să opteze pentru cele mai avantajoase sau, după caz, să le obțină pe cele care nu sunt prevăzute în prezenta lege, dar sunt recunoscute prin lege pentru cealaltă categorie sau celelalte categorii în care se încadrează.

Articolul 13

Veteranii de război, cărora le-au fost acordate ordine și medalii pentru faptele de arme săvârșite pe câmpul de luptă, beneficiază de următoarele drepturi, dacă nu le-au primit prin alte legi de împrumut de la data decorării până în prezent și dovedesc cu acte legale dreptul solicitat:

- a)** cei decorați cu Ordinul Mihai Viteazul sau Ordinul Virtutea Aeronautică cu spade, clasa Cavaler:
 - împrumutarea cu un lot de 5 ha teren agricol, din rezerva creată conform [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#) în localitatea de domiciliu sau un loc de casă de 500 mp în municipiul, orașul sau comuna în care domiciliază decoratul;
 - cei decorați cu Ordinul Mihai Viteazul, de o rentă lunară echivalentă cu solda de bază a unui sublocotenent, compusă din solda de grad și solda de funcție la minim;
 - cei decorați cu Ordinul Virtutea Aeronautică cu spade, clasa Cavaler, de o rentă lunară echivalentă cu solda de grad a unui sublocotenent;
 - b)** cei decorați cu Ordinul Steaua României cu spade și panglică de Virtute Militară sau cu Ordinul Steaua României cu spade, Ordinul Virtutea Aeronautică cu spade, Ordinul Coroana României cu spade și panglică de Virtute Militară sau Ordinul Coroana României cu spade, Ordinul Crucea Regina Maria, Medalia Virtutea Militară de Război, Medalia Virtutea Maritimă, Medalia Virtutea Aeronautică sau Medalia Aeronautică, Medalia Serviciul Credincios cu spade, Medalia Bărbăție și Credința cu spade, Crucea Serviciul Credincios cu spade, Crucea Meritul Sanitar și Medalia Virtutea Ostășească:
 - împrumutarea cu 500 mp pentru loc de casă în municipiul, orașul sau comuna în care domiciliază sau, dacă acest lucru nu este posibil, cu 1 ha teren arabil în extravilan.
- Cei decorați cu ordinele sau medaliile prevăzute la lit. b) beneficiază de o rentă lunară echivalentă cu 75% din solda de grad a unui sublocotenent.
- Veteranii de război care, din cauza deficitului de teren în localitățile unde domiciliază sau în alte localități, nu au putut fi împrumutați conform legii vor fi despăgubiți cu o sumă ce reprezintă contravaloarea terenului la care erau îndreptățiți conform legii.

Cuantumul despăgubirilor se stabilește luându-se în considerare valoarea terenului la data atribuirii și se suportă din bugetul de stat.

Articolul 14

Veteranii de război care nu sunt decorați cu ordine, medalii sau cruci de război prevăzute la art. 13 alin. 1 lit. a), b) și c), dar cărora le-a fost conferită Medalia "Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial, 1941-1945" beneficiază de o rentă lunară echivalentă cu 25% din solda de grad a unui sublocotenent.

Articolul 15

Veteranii de război pot beneficia de avansări onorifice în grad cu ocazia zilei de 9 Mai, Ziua Victoriei, potrivit propunerilor anuale ce se vor face de către asociațiile veteranilor de război, cu respectarea criteriilor stabilite de Ministerul Apărării Naționale sau de Ministerul de Interne, după caz.

Veteranii de război au dreptul de a purta uniforma militară în condițiile stabilite de Ministerul Apărării Naționale și, respectiv, de Ministerul de Interne.

Articolul 16

Veteranii de război și văduvele de război beneficiază și de următoarele drepturi:

- a)** câte 12 călătorii gratuite, dus-întors, sau 24 călătorii simple, în cursul unui an calendaristic, la clasa I pe calea ferată, la tren de orice rang, pentru marii mutilați, pentru invalizii de război, precum și pentru veteranii de război decorați cu ordine și medalii.
 - Veteranii de război nedecorați, precum și văduvele de război au dreptul, în cursul unui an calendaristic, la 6 călătorii interne gratuite, dus-întors, sau la 12 călătorii simple pe calea ferată, la tren de orice rang. Generalii și ofițerii călătoresc la clasa I, iar ceilalți veterani de război nedecorați și văduvele de război, la clasa a II-a.
 - Veteranii de război și văduvele de război care locuiesc în mediul rural au dreptul în cursul unui an calendaristic la 12 călătorii interne dus-întors gratuite pe mijloacele de transport auto, dacă nu există posibilitatea să călătorească pe calea ferată, sau la 12 călătorii interne gratuite dus-întors pe căile fluviale, la alegere.
 - În cadrul numărului de călătorii stabilit pentru titulari, aceștia le pot folosi și pentru însoțitori.
 - Însoțitorii marilor mutilați și ai invalizilor de gradul I beneficiază de aceleași drepturi de transport gratuit și la aceeași clasă ca și titularii drepturilor ai căror însoțitori sunt;
 - b)** gratuități pe mijloacele de transport în comun în mediul urban (metrou, tramvai, troleibuz, autobuz);
 - c)** prioritate la repartizarea și închirierea locuințelor din fondul locativ de stat;
 - d)** prioritate în acordarea de credite pentru construirea sau cumpărarea de locuințe în condiții avantajoase;
 - e)** scutirea de plata impozitelor și taxelor locale. Aceste scutiri se aplică și văduvelor nerecăsătorite ale veteranilor de război;
 - f)** scutirea de plata abonamentului unui post telefonic, precum și a abonamentelor de radio și televiziune. Aceste scutiri se aplică în proporție de 50% și văduvelor supraviețuitoare ale veteranilor de război, care nu s-au recăsătorit;
 - g)** acordarea unui ajutor anual pentru acoperirea unei părți din costul chiriei, energiei electrice și energiei termice aprovizionării cu combustibil lichid, solid sau gaze naturale, după caz - pentru nevoi casnice, al cărui cuantum se va stabili, în funcție de evoluția prețurilor, prin hotărâre a Guvernului, pe baza propunerilor asociațiilor veteranilor de război. Ajutorul anual se va asigura prin organele care efectuează plata indemnizațiilor de veteran de război, din fondurile puse la dispoziție în acest scop de la bugetul de stat;
 - h)** asigurarea gratuit a 4 mc lemne de foc sau echivalent cărbuni pentru marii mutilați de război din mediul rural și urban care folosesc asemenea combustibil;
 - i)** asigurarea de facilități la obținerea buteliilor de aragaz;
 - j)** asistența medicală gratuită în toate instituțiile medicale civile de stat sau militare și asigurarea de medicamente gratuite atât în tratamentele ambulatorii, cât și pe timpul spitalizării;
 - k)** bilete de tratament gratuite, în stațiunile balneoclimaterice, pe baza reglementărilor stabilite de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și de Ministerul Sănătății și Familiei, în limita a minimum 4% din numărul total al veteranilor, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război; contravaloarea biletelor asigurate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, în limita plafonului de 3% din numărul veteranilor, văduvelor acestora și al văduvelor de război, se suportă din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat și se distribuie prin casele teritoriale de pensii, iar contravaloarea biletelor asigurate de Ministerul Sănătății și Familiei, în limita a minimum 1% din numărul veteranilor, văduvelor acestora și al văduvelor de război, se suportă din Fondul de asigurări sociale de sănătate și se distribuie prin casele de asigurări de sănătate județene.
- Din numărul total de bilete gratuite primite de asociațiile de veterani de război 10% vor fi repartizate văduvelor de război care nu s-au recăsătorit;
- l)** obținerea gratuită de către invalizii de război a protezelor care se acordă conform contractului-cadru adoptat în baza Legii asigurărilor sociale de sănătate nr. 145/1997. De aceleași drepturi beneficiază și veteranii de război, a

căror stare de sănătate s-a înrăutățit datorită împrejurărilor în care au participat pe front, pe baza recomandărilor medicale;

m) reduceri cu 50% ale costului biletelor de intrare la toate spectacolele, iar la serbările naționale li se vor rezerva 5% din totalul locurilor;

n) acces gratuit la manifestările cultural-sportive organizate de unitățile Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne;

o) accesul la Cercul Militar Național, la cercurile militare de garnizoană, la casele de cultură, la căminele de garnizoană, la restaurantele și popotele aparținând Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne, precum și la locurile de agrement ale acestora în aceleași condiții ca și cadrele active.

Articolul 17

Veteranii de război și vădulele de război suferinzi pot beneficia, la cerere și în condițiile legii, de internare în centre de îngrijire și asistență și în alte așezăminte de ocrotiri sociale ce se vor mai înființa.

Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale vor lua în comun măsuri în vederea construirii, dotării și administrării de centre de îngrijire și asistență pentru veteranii de război, invalizii și vădulele de război lipsiți de familie.

Veteranilor și vădulelor de război li se asigură în mod gratuit locuri de înhumare în cimitirele militare și civile sau incinerare, după caz. Veteranilor de război li se asigură funeralii cu onoruri militare, potrivit gradului avut la data decesului, conform reglementărilor în vigoare pentru cadrele militare active. Slujbele religioase se asigură gratuit de către capelani în garnizoanele militare.

Articolul 18

De drepturile prevăzute la art. 16 lit. c), d), g), i), l), m) și la art. 17 alin. 3 beneficiază și accidentații de război în afară serviciului ordonat, care au suferit o infirmitate din cauza acțiunii mijloacelor de luptă ale războiului.

Capitolul III Dispoziții finale

Articolul 19

În desfășurarea activității lor, veteranii și vădulele de război vor fi sprijiniți de Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne prin:

a) fondurile special repartizate de la bugetul de stat pentru desfășurarea în bune condiții a activităților pe care aceștia le organizează pe plan intern și internațional, în scopul menținerii unei strânse legături cu asociațiile naționale și internaționale de profil la care urmează a se afilia și a plăti cotizații anuale în valută;

b) asigurarea spațiilor necesare pentru birouri, consfătuiri și activități de educație patriotică și de cinstire a eroilor care s-au jertfit pentru patrie;

c) asigurarea cu mijloace de transport, cu personal activ strict necesar, în raport cu numărul veteranilor și vădulelor de război în evidență.

Articolul 20

Contestațiile privind modul de stabilire a calității de veteran de război și de văduvă de război se soluționează conform [Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990](#).

Articolul 21

Drepturile bănești ce se acordă în temeiul [Legii nr. 49/1991](#) privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și vădulelor de război și al prezentei legi vor fi indexate periodic în funcție de evoluția prețurilor.

Articolul 22

Suprafețele de teren necesare împroprietărilor prevăzute la art. 13 se vor asigura prin grija autorităților administrației publice din municipiile, orașele sau comunele în care veteranii de război își au domiciliul, din disponibilitățile acestora, în condițiile [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#).

Articolul 23

Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor determinate de aplicarea acestei legi, fondurile necesare se vor suporta de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau de la bugetele locale, în limita sumelor aprobate anual Ministerului Apărării Naționale, Ministerului de Interne, Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale sau locale.

Călătoria pe calea ferată se efectuează pe bază de bilete speciale de călătorie puse la dispoziție de Societatea Națională a Căilor Ferate Române, la cererea asociațiilor veteranilor de război legal constituite. Achitarea costurilor de călătorie pe calea ferată, căile fluviale și auto județene, pe baza biletelor speciale, se face de către Ministerul Finanțelor Publice direct Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, iar costul biletelor pe mijloacele de călătorie în comun din municipii și orașe se suportă de către consiliile județene și locale.

Ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, precum și agenții economici din domeniile respective de activitate vor lua fiecare măsurile necesare ce le revin pentru aplicarea prezentei legi.

Articolul 24

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- prevederile referitoare la soțiile celor morți sau dispăruți în război, de la [art. 5 al Decretului nr. 245/1977](#) privind pensiile I.O.V.R.;
- art. 4 alin. (2) și [art. 8 alin. \(1\) din Legea nr. 49/1991](#) privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război;
- [Hotărârea Guvernului nr. 1.065/1990](#) privind gratuitățile și reducerile de tarife pentru călătoria cu mijloace de transport feroviare și auto acordate invalizilor și veteranilor de război, pensionarilor invalizi ca urmare a participării la Revoluția din decembrie 1989, văduvelor de război și văduvelor celor căzuți în Revoluție, modificată prin [Hotărârea Guvernului nr. 233/1991](#), precum și orice alte dispoziții contrare.
